

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Tekniske problemer i forbindelse med bibliotekernes optællinger har hidtil hindret, at bøger med flere forfattere og andre ophavs-mænd har kunnet få biblioteksafgift. Undersøgelser har vist, at disse problemer i ganske vid udstrækning kan løses nu.

En ordning med inddragelse af de nævnte grupper og fuld ligestilling mellem gamle og nye rettighedshavere vil være meget udgifts-krævende. Selv om en sådan lov blev vedtaget i indeværende folketingssamling, ville den af tekniske grunde først kunne træde i kraft pr. 1. januar 1988 med udbetaling første gang efter de nye regler i 1989. Endvidere er biblioteksafgiften, som den fungerer nu, vanskelig at begrænse og at styre økonomisk.

Af disse årsager har jeg ikke fundet det rigtigt at stille forslag om en automatisk virkende biblioteksafgift til disse ophavsmænd. I stedet har jeg valgt at foreslå en overgangs-ordning, som indeholder følgende ændringer:

Der etableres to nye rådighedsbeløb, ét for fonogrammer og ét for billedkunst. Det eksisterende rådighedsbeløb og oversætterbeløbet forhøjes. Rådighedsbeløbene afsættes på de årlige finanslove. Rådighedsbeløbene fordeles efter ansøgning.

De biblioteker, der omfattes af loven, foreslås udvidet med statens bibliotek og trykkeri for blinde samt folkebibliotekernes indvandrerbibliotek.

Dansksprogede sydslesvigere foreslås omfattet af loven.

Loven forudsættes at træde i kraft den 1. januar 1987.

Loven indebærer merudgifter på 6,7 mill. kr., hvoraf 6 mill. kr. anvendes til vederlag, resten til administration.

Overgangsordningen motiveres dels med ønsket om allerede nu ved hjælp af de forbedrede rådighedsbeløb at kunne betale vederlag til ophavsmænd til fonogrammer og billedkunst samt at forbedre fordelingsmulighederne til de ophavsmænd på bogområdet, der ikke nu kan få del i den almindelige biblioteksafgift, først og fremmest ophavsmænd til flerforfatterværker.

Derudover giver en overgangsordning mulighed for at undersøge og afklare de styringsmæssige og økonomiske problemer og giver lejlighed til drøftelser med ophavsmænd, kommuner m.fl. for at kunne nå frem til en tilfredsstillende løsning på længere sigt.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte:

Forslag til lov om sikring af kulturværdier i Danmark.

(Lovforslag nr. L 167).

Danmark er et af de få lande eller måske det eneste land i Europa, som endnu ikke har en lovgivning med det direkte sigte at sikre kulturværdiers forbliven i landet.

Vi har forskellige love og andre ordninger, der indirekte virker til fremme af dette mål, og vi har desuden en række kulturinstitutioner og organer, der yder en betydelig indsats for bevaring af kulturarven.

Dette er imidlertid ikke længere tilstrækkeligt, efter at der – specielt gennem de senere år – har vist sig en stigende interesse i udlandet for danske kulturværdier og især dansk billedkunst. Derfor må der skabes et sikkerhedsnet, som kan gribe de ting, som Danmark ikke bør miste, fordi de er en væsentlig del af netop vor kultur, og der må være et apparat til rådighed, som hurtigt kan træffe en afgørelse i disse tilfælde.

Det er vigtigt, at dansk kultur repræsenteres i udlandet, ligesom det er vigtigt for os at få del i andre landes kultur. Kunst og kultur kan ikke og bør ikke spændes fast i nationale rammer.

Men der er dog ting, der i en sådan grad hører sammen med et land, at de ikke bør kunne bringes ud af denne sammenhæng, men derimod sikres en forbliven inden for landets grænser.

Det er sådanne ting, dette lovforslag har til formål at værne om.

Den foreslåede beskyttelsesordning for kulturværdier er en forsigtig og begrænset ordning sammenlignet med andre landes beskyttelsesordninger. Dette er tilsigtet. Det er min opfattelse, at man på baggrund af de foreliggende erfaringer om behovet må gennemføre en sådan helt ny lovgivning forsigtigt og uden opbygning af et stort administrativt apparat. Viser det sig, at vi har været for forsigtige, og at beskyttelsen er utilstrækkelig i forhold til det tilsigtede mål, må ordningen udbygges ved en revision af loven og på grundlag af de indvundne erfaringer.